

CONSILIUL LEGISLATIV

AVIZ

**referitor la proiectul de LEGE pentru aderarea României la
*Tratatul de prietenie și cooperare în Asia de Sud-Est, adoptat la
Denpasar, Republica Indonezia, la 24 februarie 1976***

Analizând proiectul de LEGE pentru aderarea României la *Tratatul de prietenie și cooperare în Asia de Sud-Est, adoptat la Denpasar, Republica Indonezia, la 24 februarie 1976*, transmis de Secretariatul General al Guvernului cu adresa nr. 188 din 29.09.2025 și înregistrat la Consiliul Legislativ cu nr. D787/29.09.2025,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 73/1993, republicată, și al art. 29 alin. (3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil proiectul de lege, cu următoarele observații și propuneri:

1. Prezentul proiect de lege are ca obiect de reglementare, de fapt, aderarea României la *Tratatul de prietenie și cooperare în Asia de Sud-Est, adoptat la Denpasar, Bali, la 24 februarie 1976*, precum și la Protocolul adoptat la Manila, la 15 decembrie 1987, la al doilea Protocol adoptat la Manila, la 25 iulie 1998 și la al treilea Protocol adoptat la Hanoi, Vietnam, la 23 iulie 2010, de modificare a *Tratatului de prietenie și cooperare în Asia de Sud-Est, adoptat la Denpasar, Bali, la 24 februarie 1976*.

2. Prin conținutul său normativ, proiectul de lege face parte din categoria legilor ordinare, iar în aplicarea prevederilor art. 75 alin. (1) din Constituția României, republicată, prima Cameră sesizată este Camera Deputaților.

3. Precizăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

4. Ca observații generale, menționăm că, din conținutul Expunerii de motive, dar și din redactarea articolului unic, rezultă faptul că, în realitate, prin prezentul demers legislativ, România își exprimă consimțământul de a deveni parte la patru instrumente juridice internaționale, și anume: Tratatul de prietenie și cooperare în Asia de Sud-Est, adoptat la Denpasar, Bali, la 24 februarie 1976 și cele 3 protocoale de modificare ale acestuia.

De asemenea, potrivit normelor de tehnică legislativă, este necesar ca titlul proiectului să conțină toate elementele de identificare, corecte și complete, ale instrumentelor juridice la care România urmează să adere, astfel cum sunt acestea menționate în textul în limba originală în care au fost încheiate. Elementele de identificare ale înțelegerilor internaționale din proiect trebuie corelate cu cele prevăzute în clauzele finale ale acestora. De exemplu, atât în originalul în limba engleză, cât și în traducerea în limba română, conform clauzei finale, Tratatul de prietenie și cooperare în Asia de Sud-Est a fost adoptat la „Denpasar, **Bali**” și nu la „Denpasar, Republica Indonezia”, cum apare în proiect.

Totodată, în acord cu prevederile art. 72 alin. (3) din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, traducerile în limba română ale celor patru instrumente juridice internaționale care însoțesc proiectul de lege, trebuie să fie *oficiale sau autorizate* și marcate în acest sens, fiecare în parte, prin aplicarea ștampilelor și semnăturilor aferente. De asemenea, traducerile trebuie să fie fidele versiunilor originale ale instrumentelor juridice internaționale în limba engleză. De exemplu, locurile și datele de semnare ale celor trei Protocoale se regăsesc, în versiunile în limba engleză, doar în clauzele finale ale acestora și nu și sub titlul acestora, cum este cazul în traducerile în limba română.

5. Cu luarea în considerare a celor menționate la pct. 4 din aviz, formulăm următoarele propuneri și observații:

5.1. În titlul proiectului trebuie să se evidențieze intenția de aderare a României, atât la Tratatul de prietenie și cooperare în Asia de Sud-Est, cât și la cele trei protocoale de modificare ale acestuia. Prin urmare, **titlul** trebuie reformulat, astfel:

„**Lege pentru aderarea României la Tratatul de prietenie și cooperare în Asia de Sud-Est, adoptat la Denpasar, **Bali**, la 24 februarie 1976, precum și la Protocolul adoptat la Manila,**

la 15 decembrie 1987, la al doilea Protocol adoptat la Manila,
la 25 iulie 1998 și la al treilea Protocol, adoptat la Hanoi, Vietnam,
la 23 iulie 2010, de modificare a Tratatului de prietenie și
cooperare în Asia de Sud-Est, adoptat la Denpasar,
Bali, la 24 februarie 1976 ”.

5.2. În condițiile în care, prin prezentul proiect, România își exprimă consimțământul de a deveni parte atât la Tratatul de prietenie și cooperare în Asia de Sud-Est, cât și la cele trei protocoale de modificare ale acestuia, devin incidente prevederile art. 75 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în sensul că exprimarea consimțământului de a deveni parte la mai multe instrumente juridice internaționale se va face, „pentru fiecare înțelegere, printr-un articol distinct”. Prin urmare, este necesar ca **articolul unic** să fie disjuns în patru articole distincte, având următoarea redactare:

„Art. 1 – România aderă la Tratatul de prietenie și cooperare în Asia de Sud-Est, adoptat la Denpasar, **Bali**, la 24 februarie 1976 și intrat în vigoare la 15 iulie 1976.

Art. 2 – România aderă la **Protocolul adoptat la Manila, la 15 decembrie 1987, de modificare a Tratatului de prietenie și cooperare în Asia de Sud-Est, adoptat la Denpasar, Bali, la 24 februarie 1976.**

Art. 3 – România aderă la **al doilea Protocol adoptat la Manila, la 25 iulie 1998, de modificare a Tratatului de prietenie și cooperare în Asia de Sud-Est, adoptat la Denpasar, Bali, la 24 februarie 1976.**

Art. 4 - România aderă la **al treilea Protocol adoptat la Hanoi, Vietnam, la 23 iulie 2010, de modificare a Tratatului de prietenie și cooperare în Asia de Sud-Est, adoptat la Denpasar, Bali, la 24 februarie 1976.”.**

PRESEDINTE
Florin IORDACHE
LEGISLATIV